КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет
Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____
«__»_____20__року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Науково-дослідна виробнича практика

для студентів

галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
спеціальність	**032 Історія та археологія**
освітній рівень	**другий (магістерський)**
освітня програма	**Американістика та європейські студії**
вид дисципліни	**обов'язкова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2022 /2023**
Семестр	**4**
Кількість кредитів ECTS	**7**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**Диференційований залік**

Викладачі: Ставнюк Віктор Володимирович, доктор історичних наук, завідувач кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

Пуховець Дмитро Сергійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробники: Ставнюк Віктор Володимирович, доктор історичних наук, завідувач кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

Пуховець Дмитро Сергійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

_____ (Ставнюк В.В.)
(підпис)

Протокол № 1 від « 26 » серпня 20 22 р.

Схвалено науково - методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» 08 20 22 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Терес Н.В.)
(підпис)

« 27 » 08 20 22 року

ВСТУП

1. **Мета дисципліни** – оволодіння студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці майбутньої професійної діяльності з галузі американістики та європейських студій, формування у них на базі одержаних в Університеті знань професійних навичок та вмінь для прийняття самостійних рішень під час роботи в конкретних умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. *Знати* основні методи історичних досліджень, джерельну базу та історіографію власного історичного дослідження, основні події та особливості досліджуваного періоду.
2. *Вміти* шукати, опрацювати, аналізувати та синтезувати інформацію щодо актуальних проблем історичних досліджень; усвідомлювати соціальну місію історика, а також можливостей та особливостей практичного використання історичного знання; ідентифікувати окремі історичні об'єкти, здійснювати їх критичний аналіз та інтерпретацію із застосуванням сучасних методів гуманітарних наук.
3. *Володіти елементарними навичками* критичного мислення; генерування та репрезентації нового знання, джерельної критики, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. **Анотація навчальної дисципліни:** Науково-дослідна виробнича практика – це складова частина підготовки випускників програми «Американістика та європейські студії». Програма практики – основний навчально-методичний документ для студентства та керівників практики. Програма розроблена відповідно до «Положення про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка», затвердженого розпорядженням ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка № 16 від 23 березня 2007 р. Тривалість і термін проведення практики визначаються навчальним планом підготовки магістрів спеціальності «Американістика та європейські студії».

4. **Завдання (навчальні цілі)** – засвоєння студентами набутих теоретичних та практичних знань в площині конкретної дослідницької наукової роботи в сфері історії, формування у студентів уміння застосовувати різні методи дослідження у професійній діяльності, вміння глибоко аналізувати джерела та історіографічну літературу, вміння формулювати власні, обґрунтовані та вагомі з наукової точки розу висновки у науковому дослідженні.

5. **Результати навчання:**

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Методологію та організацію наукового дослідження	Самостійна робота, консультація з науковим	Звіт з науково-дослідної	20

		керівником	виробничої практики	
1.2	Вимоги до оформлення науково-дослідної роботи	Самостійна робота, консультація з науковим керівником	Звіт з науково-дослідної виробничої практики	20
	Вміти:			
2.1	Проводити історичні дослідження	Самостійна робота, консультація з науковим керівником	Звіт з науково-дослідної виробничої практики	15
2.2	Презентувати результати власних історичних досліджень	Самостійна робота, консультація з науковим керівником	Звіт з науково-дослідної виробничої практики	15
2.3	Вести наукову дискусію	Самостійна робота, консультація з науковим керівником	Звіт з науково-дослідної виробничої практики	15
2.4	Презентувати наукову інформацію у вигляді наукової статті, тез доповідей на конференціях або круглих столах	Самостійна робота, консультація з науковим керівником	Звіт з науково-дослідної виробничої практики	15

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) / **Програмні результати навчання (назва)**	**1.1**	**1.2**	**2.1**	**2.2**	**2.3**	**2.4**
ПРН3. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням сучасних методологічних підходів.	+	+	+	+	+	+
ПРН 6. Здійснювати експертизу пам’яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.	+		+			
ПРН 10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.	+	+	+	+	+	+

База практики. Практику студенти другу року магістратури проходять на базі кафедр історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Для забезпечення практики студенти програми «Американістика та європейські студії» закріплюються за **кафедрами-базами практики** історичного факультету: це або кафедра історії стародавнього світу та середніх віків, або кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн. Студентам призначаються наукові керівники з педагогічним навантаженням.

7. Схема формування оцінки.

Всі завдання, які виконує студент-практикант, підлягають диференційованій оцінці збоку викладача, який здійснює керівництво практикою від відповідної кафедри. Керівник студента слідкує за виконанням завдань протягом періоду проведення практики. Кінцева узагальнююча оцінка виставляється керівником практики після ознайомлення зі звітом студента про проходження практики та затверджується на засіданні базової кафедри. В узагальнюючій оцінці враховується рівень виконання студентом завдань практики та зміст звітніх документів і їх відповідність встановленим нормативам. Для цього:

- Студенти готують звіти з практик не пізніше, ніж за два-три дні до призначеної дати захисту, погоджують їх з керівниками;
- Звіт щодо практики захищається на засіданні кафедри: під час захисту звіту студент має охарактеризувати особисто виконану роботу, критично оцінити здобуті навички, запропонувати і довести обґрунтованість та доцільність своїх пропозицій щодо її вдосконалення;
- При оцінці підсумків роботи студента-практиканта кафедра бере до уваги зміст, хід його захисту та відгук керівника; оцінка за практику за кредитно-модульною системою вноситься до заліково-екзаменаційної відомості та до залікової книжки студента за підписом керівника практики (система оцінювання доводиться до відома студентів на початку практики її керівниками);
- Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, підтверджених документально, може бути надано право її повторного проходження за індивідуальним графіком;
- Підсумки практики обговорюються на засіданні відповідної кафедри після її закінчення, а загальні підсумки підводяться на засіданні Вченої ради факультету.

  Диферціойвана оцінка за науково-дослідну виробничу практику виставляється за результатами програми практики та індивідуальних завдань, особисто виконаних студентом під час практики.

  Результати практичної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою, враховуючи бали за всі різновиди робіт, а також за звіт з практики та його захист на кафедрах.

7.1. Форми оцінювання студентів.

Оцінка роботи студента на науково-дослідній виробничій практиці включає бали за такі види робіт:

п/п	Види робіт, які оцінюються	Результати навчання	Кількість балів
I	Робота впродовж практики	РН 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4	Максимум – 40 Мінімум - 24
II	Наукова стаття (*надрукована або подана до друку*)	РН 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4	Максимум – 20 Мінімум - 12
III	Тези конференції або круглого столу (*надруковані або подані до друку*)	РН 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4	Максимум – 20 Мінімум - 12
IV	Звітування про проходження практики по її завершенню	РН 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4	Максимум – 20 Мінімум - 12

7.2 Організація оцінювання:

Підсумкове оцінювання у формі диференційованого заліку:підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж проходження практики. Залікове оцінювання відбувається в формі звіту та його усної презентації на засіданні кафедри історії стародавнього світу та середніх віків, або кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн.

Зміст науково-дослідної виробничої практики поділений на 2 змістових модулі. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять види робіт 1 - 4, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – види робіт 5-8.

Змістовий модуль 1. **Вивчення методології історичного дослідження. Опрацювання джерел та історіографії дослідження.**	Змістовий модуль 2 **Практичне застосування навичок історичного дослідження**		**Підсумковий контрольний захід**
Робота впродовж практики	Наукова стаття	Тези конференції або круглого столу	Звіт з науково-дослідної виробничої практики
40 (максимум)	20 (максимум)	20 (максимум)	20 (максимум)

Критерії оцінювання:

Робота впродовж практики:
40-35 балів – студент постійно перебуває на зв'язку з науковим керівником, виконує всі його завдання вчасно та на високому рівні; володіє глибокими та всебічними знаннями з методологічної бази історичного дослідження, вміє досконало оформлювати наукові роботи; глибоко орієнтується в джерельній базі та історіографії майбутньої кваліфікаційної роботи.
35-30 балів – студент регулярно перебуває на зв'язку з науковим керівником, виконує всі його завдання вчасно та на гарному рівні, володіє ґрунтовними знаннями з методологічної бази історичного дослідження; вміє добре оформлювати наукові роботи; добре орієнтується в джерельній базі та історіографії майбутньої кваліфікаційної роботи.

29-24 балів - студент виходив на зв'язок з науковим керівником для отримання завдань, виконував ці завдання на задовільному рівні, володіє задовільними знаннями з методологічної бази історичного дослідження; вміє задовільно оформлювати наукові роботи; задовільно орієнтується в джерельній базі та історіографії майбутньої кваліфікаційної роботи
Менше 24 балів – у наукового керівника виникали проблеми з тим, щоб встановити контакт зі студентом, або студент не виконував його завдання, студент не оволодів хоча б задовільними знаннями з методологічної бази історичного дослідження; з правил оформлення наукові роботи; в умінні орієнтується в джерельній базі та історіографії майбутньої кваліфікаційної роботи.

Наукова стаття (*студентом надається науковому керівнику або надрукована у фаховому виданні наукова стаття, яка відповідає темі майбутньої кваліфікаційної роботи, або текст статті, поданої до друку до фахового видання*):

20-18 балів – стаття написана на відмінному науковому рівні, студент демонструє відмінні знання з методології власного дослідження, джерел та історіографії проблеми.

17-15 балів - стаття написана на доброму науковому рівні, студент демонструє добрі знання з методології власного дослідження, джерел та історіографії проблеми.

14-12 балів - стаття написана на задовільному науковому рівні, студент демонструє задовільні знання з методології власного дослідження, джерел та історіографії проблеми.

Менше 18 балів – текст статті не був наданий науковому керівнику на перевірку.

Тези конференції або круглого столу (*студентом надаються науковому керівнику або надруковані тези конференції, які відповідають темі майбутньої кваліфікаційної роботи, або текст тез, поданий до друку):*

20-18 балів – тези написані на відмінному науковому рівні, студент демонструє відмінні знання з методології власного дослідження, джерел та історіографії проблеми.

17-15 балів - тези написані на доброму науковому рівні, студент демонструє добрі знання з методології власного дослідження, джерел та історіографії проблеми.

14-12 балів - тези написані на задовільному науковому рівні, студент демонструє задовільні знання з методології власного дослідження, джерел та історіографії проблеми.

Менше 12 балів – текст тез не був наданий науковому керівнику на перевірку.

Звітування про проходження практики по її завершенню:

20-18 балів – документи про проходження науково-дослідної виробничої практики подані вчасно, оформлені правильно, коректно відображають всю роботу, проведену студентом під час проходження практики, студент відмінно звітується про проходження практики на засіданні кафедри.

17-15 балів - документи про проходження науково-дослідної виробничої практики подані вчасно, оформлені правильно, але з незначними похибками, коректно відображають всю роботу, проведену студентом під час проходження практики, студент добре звітується про проходження практики на засіданні кафедри

14-12 балів – документи подані з запізненням, але до часу проведення засідання відповідної кафедри, або не повністю коректно відображають всю роботу, проведену студентом під час проходження практики, студент задовільно звітується про проходження практики на засіданні кафедри

Менше 12 балів – документи не подані вчасно, або некоректно відображають роботу, проведену студентом під час проходження практики, студент не з'явився для звіту про проходження практики без поважної причини

При простому розрахунку отримуємо:

	Робота впродовж практики	**Наукова стаття**	**Тези конференції або круглого столу**	**Звітування про проходження практики по її завершенню**	**Підсумкова оцінка**
Мінімум	*24*	*12*	*12*	*12*	*60*
Максимум	**40**	**20**	**20**	**20**	**100**

7.3.Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

№ п/п	Назва виду роботи	Кількість годин
I. **Вивчення методології історичного дослідження. Опрацювання джерел та історіографії дослідження.**		
1.	Вивчення теоретико-методологічної бази дослідження кваліфікаційної роботи	**20**
2.	Дослідження джерел для написання кваліфікаційної роботи	**30**
3.	Дослідження історіографії для написання кваліфікаційної роботи	**55**
4.	Ознайомлення з вимогами щодо оформлення кваліфікаційної роботи	**20**
II. **Практичне застосування навичок історичного дослідження**		
5.	Підготовка наукової статті з проблематики кваліфікаційної роботи	**50**
6.	Підготовка тез для виступу на конференції з проблематики кваліфікаційної роботи	**25**
7.	Підготовка звіту про проходження науково-дослідної виробничої практики	**8**
8.	Захист звіту з науково-дослідної виробничої практики	**2**
ВСЬОГО		**210**

Загальний обсяг- ***210 год.***

Перелік матеріалів, які готуються в процесі проведення науково-дослідної виробничої практики студентами:

- Індивідуальний звіт (Додаток 1);
- Наукова стаття (*надрукована або подана до друку*);
- Тези конференції або круглого столу (*надруковані або подані до друку*)

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

Основними матеріалами під час проходження науково-дослідної виробничої практики для студента є джерела та історіографія, які стосуються теми його кваліфікаційної роботи.

Додаткові:

1. Адаменко М. І. Основи наукових досліджень / М. І. Адаменко, М. В. Бейлін. – Х., 2014.
2. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ / Київ. держ. лінгв. ун-т. К., 2000.
3. Бейлін М. В. Основи наукових досліджень: навчальнометодичний посібник / М. В. Бейлін. – Харків: ХДАФК, 2012. – 184 с.
4. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник / М. Т. Білуха. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
5. Вступ до теорії та методології історичних досліджень: Методичні поради та рекомендації до проведення науково-дослідної роботи для студентів історичного факультету, які спеціалізуються за фахом кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн / Упор.: Т. А. Грищенко, В. М. Павленко, Н. І. Шевченко. – К.: Друк ТОВ «АЛВІЯ», 2006. – Вип. 1: Загальні теоретичні та методологічні засади наукового історичного дослідження.
6. Вступ до теорії та методології історичних досліджень: Методичні поради та рекомендації до проведення науково-дослідної роботи для студентів історичного факультету, які спеціалізуються за фахом кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн / Упор.: Т. А. Грищенко, В. М. Павленко, Н. І. Шевченко. – К.: Друк ТОВ «АЛВІЯ», 2006. – Вип. 2: Методика роботи над науковим історичним дослідженням.
7. Гуменна О. А. Основи наукових досліджень. Суми, 2007.
8. Декарт Р. Міркування про метод. Начала філософії / Р. Декарт. – М.: Вежа, 1998. – 54 с.
9. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В. В. Ковальчук. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 240 с.
10. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник. – К., 2020. – 370 с.
11. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 192 с..
12. Марцин В.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. – Л.: Ромус-Поліграф, 2002.- 128 с.
13. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник для студентів / За ред. А. Є. Конверського. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
14. Пащенко В. М. Методологія та методи наукових досліджень: навч. посібник / В. М. Пащенко. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2010. – 232 с.
15. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень: підручник / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. – К. : Знання, 2007. – 270 с.
16. Пілюшенко В. Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення : навч. посібник / В. Л. Пілюшенко, І. В. Шкрабак., Е. І. Словенко. – К.: Лібра, 2004. – 344 с.
17. Рудь М.О. Методичні рекомендації по написанню курсових, дипломних і магістерських робіт для студентів, що спеціалізуються по кафедрі історії стародавнього світу та середніх віків.- К., 2011. – 19 с.
18. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень: підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – 309 с.
19. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посібник / Г. С. Цехмістрова. – К: Видавничій Дім «Слово», 2004. – 240 с.

Додаток 1. Форма для оформлення звіту про проходження науково-дослідної виробничої практики.

ЗВІТ
Про проходження науково-дослідної виробничої практики
студента/студентки 2 курсу другого (магістерського) рівня
програми «Американістика та європейські студії»

(Прізвище, ім'я, по-батькові)
_____

У період з_____по_____202_р. я проходив/ла науково-дослідну виробничу практику на історичному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка на кафедрі_____.

Практика проходила у межах підготовки до написання кваліфікаційної роботи на тему: _____.

Керівник практики: _____

(Вчений ступінь, звання, прізвище, ініціали)

За період практики я виконував/ла такі види робіт:
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____.

Стаття, яка відповідає темі майбутньої кваліфікаційної роботи: (*вказати назву статті та вихідні дані наукового видання*).

Тези наукової конференції або круглого столу, які відповідають темі майбутньої кваліфікаційної роботи: (*вказати назву тез, а також назву, дату та місце проведення наукової конференції або круглого столу*).

Тексти наукової статті та тез наукової конференції або круглого столу до звіту додаються.